

پرسشنامه سرمایه فرهنگی بورديو

هدف: سنجش ارزشها و نموده‌های فرهنگی و هنری در سه شاخص: 1- تجسم یافته یا سرمایه بدنی و فردی (مهارت ذهنی، مهارت در بیان مطالب درسی) 2- عینی (مصرف کالاهای فرهنگی، تملک کالاهای فرهنگی، علاقمندی به هنر) 3- نهادی (مدارک تحصیلی)

با گویه های ذیل تا چه اندازه موافق هستید؟					
کاملاً مخالف	مخالف	تا حدودی	موافق	کاملاً موافق	
1	2	3	4	5	1- مهارت در انتقال مفاهیم
1	2	3	4	5	2- توانایی پاسخ گویی به سوالات دانش آموزان فی البداهه
1	2	3	4	5	3- طراحی طرح درس متناسب با نیاز دانش آموزان
1	2	3	4	5	4- ارائه سهل و آسان مطالب درسی .
1	2	3	4	5	5- بیان مطالب جدید بدون مشکل
1	2	3	4	5	6- فهماندن مطالب درسی به دانش آموزان
1	2	3	4	5	7- مطالعه کتابهای غیر درسی.
1	2	3	4	5	8- مطالعه مجلات و روزنامه ها
1	2	3	4	5	9- علاقمندی و تماشای فیلم های هنری
1	2	3	4	5	10- بازدید از موزه یا نمایشگاه های هنری
1	2	3	4	5	11-تعداد کتابهای غیر درسی موجود در خانه
1	2	3	4	5	12- در منزل چه تعداد آثار هنری از قبیل نقاشی و مجسمه دارید
1	2	3	4	5	13- میزان علاقه به تماشای تاتر
1	2	3	4	5	14- میزان علاقه موسیقی
1	2	3	4	5	15- میزان علاقه به نویسندگی و شاعری
1	2	3	4	5	16- میزان علاقه به نقاشی و خطاطی

1	2	3	4	5	17- بالاتر بودن مدرک تحصیلی فرد
1	2	3	4	5	18- بالاتر بودن مدرک تحصیلی پدر
1	2	3	4	5	19- بالاتر بودن مدرک تحصیلی مادر
1	2	3	4	5	20- مدرک تحصیلی زبان های خارجی
1	2	3	4	5	21- نوع مدرک تحصیلی (دانشسرای یا تربیت معلم، دانشگاه‌های سراسری یا ملی پیام نور یا دانشگاه آزاد)
1	2	3	4	5	22- رشته تدریس (علوم پایه، علوم فنی و مهندسی، علوم انسانی)

شیوه نمره گذاری

این پرسشنامه شامل انباشت ارزش ها و نمودهای فرهنگی و هنری ارزشمند، صلاحیت های تحصیلی و آموزش رسمی و تمایلات و عادات دیرینی است که در فرایند «جامعه پذیری» و فرهنگ پذیری حاصل می‌شود. بورديو سرمایه فرهنگی را عبارت از شناخت و ادراک فرهنگ و هنرهای متعالی، داشتن ذائقه خوب و شیوه های عمل متناسب تعریف می کند. از دیدگاه بورديو در تقسیم بندی انواع سرمایه استفاده شده است. بورديو سرمایه فرهنگی را به سه دسته تقسیم می کند.

1- سرمایه فرهنگی تجسم یافته یا متجسد(سرمایه بدنی وفردی)

2- سرمایه فرهنگی عینیت یافته

3- سرمایه فرهنگی نهادی و ضابطه ای

پرسشنامه سرمایه فرهنگی بورديو 22 سوال داشته و هدف آن سنجش ارزشها و نموده‌های فرهنگی و هنری در سه شاخص: 1- تجسم یافته یا سرمایه بدنی و فردی (مهارت ذهنی، مهارت در بیان مطالب درسی) 2- عینی (مصرف کالاهای فرهنگی، تملک کالاهای فرهنگی، علاقمندی به هنر) 3- نهادی (مدارک تحصیلی) می باشد. شیوه امتیاز دهی این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت دارای 5 گزینه می باشد. نمره گذاری برای گویه های فوق که در پرسشنامه مشخص گردیده است بشرح ذیل می باشد:

عنوان	کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخالقم	کاملاً مخالفم
امتیاز	5	4	3	2	1

در این پرسشنامه میانگین هر یک از گویه ها و مولفه ها مدنظر قرار می گیرد و گویه های آن در قالب سه مولفه سرمایه فرهنگی تجسم یافته، سرمایه فرهنگی عینیت یافته و سرمایه فرهنگی نهادی نمره گذاری شده است و محقق بر اساس میانگین نمرات هر یک از مولفه ها کار خود را عملی خواهد نمود.

این پرسشنامه دارای سه شاخص بوده که هر شاخص خود چندین مولفه دارد. در جدول زیر متن پرسشنامه با شاخص ها و مولفه های و نیز سوالات مربوط به آنها ارائه شده است:

کاملاً مخالف	مخالف	تا حدودی	موافق	کاملاً موافق	با گویه های ذیل تا چه اندازه موافق هستید؟	ابعاد	شاخص	
1	2	3	4	5	1- مهارت در انتقال مفاهیم	مهارت ذهنی	تجسم یافته (سرمايه بدنی و فردی)	
1	2	3	4	5	2- توانایی پاسخ گویی به سوالات دانش آموزان فی البداهه			
1	2	3	4	5	3- طراحی طرح درس متناسب با نیاز دانش آموزان			
1	2	3	4	5	4- ارائه سهل و آسان مطالب درسی .			
1	2	3	4	5	5- بیان مطالب جدید بدون مشکل			
1	2	3	4	5	6- فهماندن مطالب درسی به دانش آموزان			
1	2	3	4	5	7- مطالعه کتابهای غیر درسی.	صرف کالاهای فرهنگی	عینی	
1	2	3	4	5	8- مطالعه مجلات و روزنامه ها			
1	2	3	4	5	9- علاقمندی و تماشای فیلم های هنری			
1	2	3	4	5	10- بازدید از موزه یا نمایشگاه های هنری			
1	2	3	4	5	11-تعداد کتابهای غیر درسی موجود در خانه	تملك کالاهای فرهنگی		
1	2	3	4	5	12- در منزل چه تعداد آثار هنری از قبیل نقاشی و مجسمه دارید			
1	2	3	4	5	13- میزان علاقه به تماشای تاتر	علاقمندی به هنر		
1	2	3	4	5	14- میزان علاقه موسیقی			
1	2	3	4	5	15- میزان علاقه به نویسندگی و شاعری			
1	2	3	4	5	16- میزان علاقه به نقاشی و خطاطی			
1	2	3	4	5	17- بالاتر بودن مدرک تحصیلی فرد	مدارك تحصیلی		نهادی
1	2	3	4	5	18- بالاتر بودن مدرک تحصیلی پدر			
1	2	3	4	5	19- بالاتر بودن مدرک تحصیلی مادر			
1	2	3	4	5	20- مدرک تحصیلی زبان های خارجی			
1	2	3	4	5	21- نوع مدرک تحصیلی (دانشسرایی یا			

					تربیت معلم، دانشگاه‌های سراسری یا ملی پیام نور یا دانشگاه آزاد)
1	2	3	4	5	22- رشته تدریس (علوم پایه، علوم فنی و مهندسی، علوم انسانی)

برای بدست آوردن امتیاز مربوط به هر مولفه، مجموع امتیازات مربوط به سوالات آن مولفه را با هم جمع نمائید. به عنوان مثال، در مورد شاخص نهادی، باید مجموع امتیازات مربوط به سوالات 17 تا 22 را محاسبه نمائید. این امتیاز دامنه ای از 6 تا 30 را خواهد داشت. هر چه این امتیاز بالاتر باشد، نشان دهنده سرمایه نهادی بالاتر در جامعه مورد نظر خواهد بود و برعکس. برای سایر مولفه ها نیز همین روش را ادامه دهید.

روایی و پایایی:

ضریب آلفای کرونباخ¹ برای پرسشنامه محاسبه شد که مقدار آن برابر با 85/7 درصد بدست آمد. بنابراین می توان گفت که پرسشنامه طراحی شده برای انجام این پژوهش از قابلیت اعتماد کافی برخوردار می باشد.

منبع: گرامی، فتح اله، (1391)، بررسی رابطه بین سرمایه فرهنگی و منزلت اجتماعی دبیران متوسطه شهر خلخال، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خلخال، پایان نامه کارشناسی ارشد، گروه علوم اجتماعی.

¹.Cronbachs Alpha